

Gör Det Själv



SVÅRIGHETSGRAD

Om du har koll på några viktiga moment, blir resultatet riktigt bra. Det krävs en hel del kraft till att få några av plankorna på plats.

LÄTT

SVÅRT



TIDSÅTGÅNG

3 – 5 dagar för ett rum på 20 m²



PRIS

600-1000 kr/m²

5

Steg till ett
perfekt
plankgolv

2

Få koll på
första och
sista plankan

1

Skapa
ett plant
underlag

3

Limma
plank-
orna i not
och fjäder

4

Gör fast
varje plan-
ka med skruv
och plugg



MATERIAL

- Slottsplank, 35 x 250 mm svensk gran
- Träplugg
- 5 x 60 mm skruv
- Eventuellt 5 x 120 mm skruv
- 4,2 x 75 mm Montaflex skruv
- Vitt trälim (för utomhusbruk, så att det tål fukt)
- Plywood för uppbyggnad (här 3 och 6 mm)
- Pappremсор för uppbyggnad
- Avståndsklossar
- Ytskiktsbehandling, t.ex. golvolja

SUVERÄNT SLOTTSPANK

När du har stöttat upp underlaget och fått koll på hur bred den första plankan ska vara, och skruvat fast den, så växer plankgolvet snabbt.

5 Ge golvet en snygg och solid yta

Det är ett rent nöje att lägga ett golv med de breda och näst intill perfekta slottsplankorna, och **har du koll på fem avgörande moment kan det inte gå fel.**

Slottsplank är precis som namnet antyder lika snygga som de är exklusiva. Det är breda, tumtjocka golvplankor av ljust trä, och om du lägger det rätt och sköter om det, har du ett golv som kommer att lysa av kvalitet i generationer.

Därför kan det kännas som ett stort ansvar att lägga det snygga golvet själv.

Men det är faktiskt till din hjälp att planken är av så hög kvalitet. De är gjorda av utsökt trä, torkade och förarbetade för att bli exakt jämna. Därför är de ett rent nöje att lägga.

Det är en fördel att ha lagt golv innan, men det är inte nödvändigt. I verkligheten är det endast några få moment som du ska ha koll på innan du börjar: Du ska kunna lägga planken på ett stabilt, plant underlag. Du ska göra fast planken på rätt sätt och dölja skruvarna med träpluggar. Du ska ha koll på hur du sammanfogar planken sida mot sida. Till sist ska du ge det färdiga golvet en bra slutbehandling

som framhäver det fina resultatet och skyddar det.

Och så ska du ha riktigt bra koll på den första och den sista raden plank, de som ligger längs med väggen.

Tänk igenom hela golvet

Måtten är nämligen så pålitliga att du på förhand kan säga ungefär hur mycket

du behöver kapa i bredden på den sista raden plank. Om det är mer än ett par centimeter, så blir det nästan alltid snyggare att fördela överskottet lika mellan de båda sidorna. På det viset slutar du aldrig med mindre än en halv plankbredd på någon av sidorna.



Det ultimata plankgolvet. Du kan inte se hur massivt ditt nya golv är, men du känner det genom ljudet i rummet och och den fasta ytan under fötterna.

Lösa längder

En speciell detalj är att golvet läggs med plank, som

varierar mellan 5 och 7 meter – inte ens de längsta räcker från vägg till vägg. Varje rad måste alltså skarvas, och genom att välja vilka plank som ska sitta var kan du fördela skarvarna på ett snyggt och passande sätt. □

1

Skapa ett helt plant underlag

En förutsättning för ett bra golv är ett stabilt, jämnt underlag. Om du inte vill hyvla av de gamla bjälkarna får du rätta dig efter den högsta punkten. Kontrollera att den nya nivån passar med dörrarna. Du kan göra på olika sätt. Här lägger vi plywood och papp på bjälkarna.



Bestäm hur högt det nya golvet ska vara. Mät över hela golvet, så att du kan lyfta upp resten till samma nivå.



Vi bygger upp med plywood-remsor och papp. På så sätt kan vi arbeta utifrån det gamla golvet och frilägga bjälkarna i takt med att vi lägger på nya plank.

2

Få ordning på både första och sista plankan

Innan vi börjar lägga planken tänker vi igenom hela golvet ordentligt. Om vi endast passar den första plankan efter väggen och sedan lägger plankor efter plankor, riskerar vi nämligen att det bara får plats en ful, tunn restplanka i andra änden av rummet.

Därför är det mycket bättre att fördela problemet jämnt över båda sidorna. Plankornas mått är så pålitliga och de kan läggas så tätt, att du kan räkna dig fram till hur mycket du kommer att behöva såga av den sista plankan i bredden. Om du börjar med en hel plankan vill säga.

Och om din beräkning skulle visa att du kommer att behöva såga av mer än ett par centimeter av den sista plankan så

Den sista plankan kan du märka upp med den här klassiska tekniken så att den följer väggen.



VIKTIGT!

Håll avstånd till väggen. Fukt gör att golvet sväller och behöver mer utrymme, särskilt i bredden. I mindre rum är ett avstånd på 1 cm bra, men är bredden större än 4 meter bör det vara minst 1,5 cm luft i bägge sidor.

kan du såga av den första plankan på mitten istället. På det viset kommer du alltid få minst en halv plankbredd längs med väggarna.

I dina beräkningar ska du ha med 10-12 mm luft kvar till väggen, så att träet kan expandera i fuktig luft.

Och så ska kanten i stort sett alltid passas till efter ojämnheter i väggen.



Fakta



SLOTTSPANK: DE LJUSA GOLVENS KONUNG

Slottsplank är ett samlingsnamn för golv av tjocka, breda plank av nordiskt trä av mycket hög kvalitet. Tjockleken är vanligtvis 28-35 mm, och bredden 200-400 mm. Planken finns i längder upp till 10 meter – eller längre om du har tur. Till väldigt långa rum kan du välja en variant av plank som utnyttjar varje trädstam till det yttersta och därför kan göras längre: De följer stammen och är breda i rotändan och smala i toppen. Dessa koniska plank som har not i bägge kanter och sammanfogas med en lös fjäder, läggs om lott med rot och topp i varje ände och ger ett väldigt speciellt golv.

Fäst varje planka med skruv och pluggar

Planken fäster vi i två omgångar. Först sätter vi skruven provisoriskt där de inte syns, sedan fäster vi planken med skruv ovanifrån, som försänks och pluggas.

Den första plankan längs med väggen sätts fast med några få skruv ovanifrån, som placeras där det sedan ska sitta riktiga skruv med pluggar. Nästa rad med plank bankas på plats och görs fast med diagonala skruv i framkant.

När du har lagt ett par meter i bredd drar du fast planken rakt ovanifrån med två skruv ned i varje bjälke. När du förborrar gör du plats för en träplugg som limmas fast i hålet ovanför skruven. Pluggarna bör vara av samma trä som golvet.



1 De långa brädorna pressas tätt samman, och ofta får man använda fantasin. Här har vi lagt en kloss mot brädan och pressar den på plats med kofot mot det gamla golvet.



2 Brädan fixeras med skruv när den är pressad på plats. Använd skruv med små huvuden, t.ex. 4,2 x 75 mm Montaflex, och dra i dem diagonalt vid fjädern.



Använd en mjuk blyertspenna, så att strecken försvinner när du slipar.

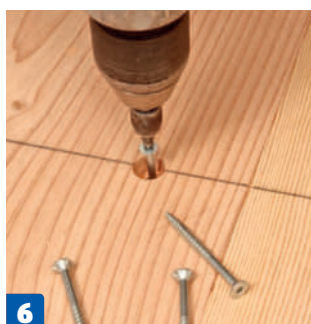
3 Märk upp för de "riktiga" skruvarna när du har lagt ett par meter golv. Pluggarna är avgörande för golvet utseende, och de ska sitta helt regelbundet. Vi ritar upp med mjuk blyertspenna längs ett vattenpass och märker ut för skruvarna, 5 cm från varje kant.



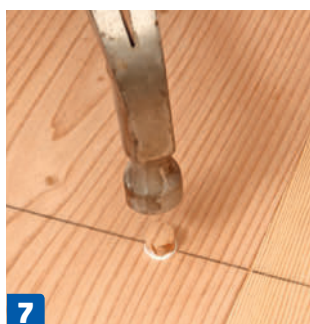
4 Mitt i dina markeringar förborrar du för skruvarna med ett 5 mm borrh och sedan för pluggarna med ett 10 mm borrh. Vi använder ett kombiborrh som gör båda hålen i samma steg.



5 Hålet för pluggen ska vara 10 mm djupt, och det löser vi här genom att borra ned genom en kloss i lämplig tjocklek.



6 Dra fast planken i bjälkarna med 5 x 60 mm skruv. Om en skruv träffar en spricka i bjälken och inte får grepp får du ta en längre skruv.



7 Sätt träpluggen i hålet, efter att både hål och plugg är smorda med ett tunnt lager lim. Försök hitta plugg som liknar träet den bankas ned i.



8 Pluggen sågas av jäms med golvet, när limmet har torkat. Multisågen gör det effektivt och smidigt med stöttning av ett tjockt pappersark.

Ge golvet ett snyggt och solitt ytskikt

Det är helt avgörande att du snabbt får det nya trägolvet renslipat, i jämn nivå, samt skyddar det mot fukt, smuts och damm så att det håller sig fint i många år. Utifrån belastning och smak kan du välja mellan klassisk såpabehandling, vax, olja och lack – och modern behandling i skarvarna.



SÄKERHET

Använd säkerhetsutrustning, om du efterbehandlar ditt nya golv med lutprodukter. De är starkt frätande och det är viktigt att du följer de angivna säkerhetsföreskrifterna.



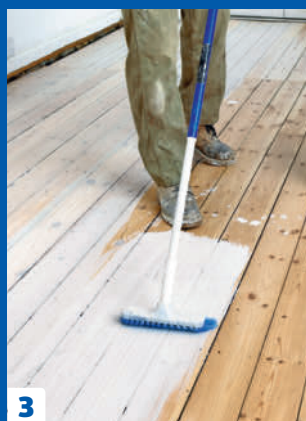
1

Först slipar vi ned träpluggen försiktigt med en liten band-slip. Se till att hålla den i rörelse hela tiden så att den inte gör några märken.



2

Hela golvet slipas med fint slippapper, så att ojämnheter försvinner, och slutbehandlingen blir så bra som möjligt. För detta hyr du en rondellslip.



3

Du kan lutbehandla golvet för att bleka träet. Det är bättre och säkrare att bleka golvet först och sedan lacka/olja det.



4

Slutligen oljar vi golvet. Oljan fördelas med pensel och roller och poleras ned i golvet med en rondellslip.

Fakta

YTBEHANDLING MED LACK, OLJA, VAX ELLER SÅPA

När du väljer ytskiktsbehandling ska du både ta hänsyn till det slitage golvet kommer att utsättas för, och vad du tycker är finast.

Såpa

Specialsåpan tas upp genom träets porer och i ytskiktet genom upprepade behandlingar. Det gör golvet motståndskraftigt mot vätskor och smuts. Behandlingen måste repeteras med jämna mellanrum.

Olja eller vax

Ytskiktet mättas med vax eller olja, som båda poleras in i träet. Oljan tränger djupare in och vaxet kan ge en starkare yta. Träet får bra skydd, och det är lätt att förnya behandlingen.

Lack

Lack bildar det tätaste ytskiktet, men tränger inte ned och skyddar på djupet. Det håller länge, om det inte utsätts för kraftigt slitage. Lacken bör förnyas innan den slits igenom, annars får du slipa av allt först.

Lut

Lutbehandlingen bleker träet genom en kemisk process, men den skyddar inte mot slitage eller nedsmutsning. Träet får en karakteristisk vitgrå färg. Behandlingen avslutas med såpa, vax, olja eller lack.